

«Әл-Фараби атындағы ҚазҰУ» КЕАҚ
Ғылыми кеңес отырысында
23. 05. 2025 ж. № 11 хаттамамен
БЕКІТІЛДІ

**D130 – «Стандарттау және сертификаттау (салалар бойынша)»
білім беру бағдарламалары тобына докторантураға түсушілерге
арналған емтихан бағдарламасы**

I. Жалпы ережелер

1. Бағдарлама «Жоғары және жоғары оқу орнынан кейінгі білімнің білім беру бағдарламаларын іске асыратын білім беру ұйымдарына оқуға қабылдаудың үлгілік қағидаларын бекіту туралы» Қазақстан Республикасы Білім және ғылым министрінің 2018 жылғы 31 қазандағы № 600 бұйрығына (бұдан әрі – үлгілік қағидалар) сәйкес жасалды.

2. Докторантураға түсу емтиханы сұхбаттасудан, эссе жазудан және білім беру бағдарламалары тобының бейіні бойынша емтиханнан тұрады.

Блогы	Балы
1. Сұхбаттасу	30
2. Эссе	20
3. Білім беру бағдарламасы тобының бейіні бойынша емтихан	50
Барлығы/ өту ұпайы	100/75

3. Түсу емтиханының ұзақтығы – 3 сағат 10 минут, осы уақыт ішінде оқуға түсуші эссе жазады, электрондық емтихан билетіне жауап береді. Сұхбаттасу ЖОО қабылдау емтиханының алдында өткізіледі.

II. Түсу емтиханын өткізу тәртібі

1. D130 - «Стандарттау және сертификаттау (салалар бойынша)» білім беру бағдарламалары тобына докторантураға түсушілер проблемалық / тақырыптық эссе жазады. Эссе көлемі – 250 сөзден кем болмауы керек.

Эссе мақсаты – теориялық білімге, әлеуметтік және жеке тәжірибеге негізделген өз аргументациясын құрастыру қабілетінде көрініс табатын аналитикалық және шығармашылық қабілеттер деңгейін анықтау.

Эссенің түрлері:

- зерттеу қызметіне ынталандырушы себептерді ашатын мотивациялық эссе;
- жоспарланған зерттеудің өзектілігі мен әдістемесін негіздейтін ғылыми-аналитикалық эссе;
- пәндік саладағы ғылыми білімнің әртүрлі аспектілерін көрсететін проблемалық/тақырыптық эссе.

2. Электрондық емтихан билеті 3 сұрақтан тұрады.

**Білім беру бағдарламасы тобының бейіні бойынша емтиханға
дайындалуға арналған тақырыптар:**

«Сапа менеджменті жүйелері» пәні

Тақырып 1.1. Өнім сапасын басқарудың негізгі міндеттері мен мақсаттары

Тақырыпшалар 1.1.

Сапа түсінігі.

Тұтынушы мен өндіруші үшін өнім сапасының мәні.

Өнім сапасының көрсеткіштері және оларды қалыптастыру принциптері.

Өнім сапасының проблемасы және оның нарықтық экономиканың басқа проблемалары мен байланысы.

Тақырып 1.2. Сапаны басқару жүйесін құрудың жалпы принциптері.

Тақырыпшалар 1. 2.

Әр түрлі жүйелерді басқарудың негізгі принциптері.

Сапаны басқару жүйесінің принциптерін қалыптастырудың негізі ретінде сапаны жақсарту кезеңдері.

Сапаны басқару жүйесін құрудың негізгі қағидалары.

Сапа тұжырымдамасының постулаттары және кәсіпорынның сапа саласындағы саясатын әзірлеу.

Тақырып 1.3. Сапаны басқару жүйелері тиімділігінің критерийлері

Тақырыпшалар 1.3.

Сапаны басқару жүйесінің тиімділігін бағалаудың жалпы мәселелері.

Сапаны басқару жүйесінің тиімділігін бағалаудың экономикалық критерийлері.

Кәсіпорынның (ұйымның) сапа менеджменті жүйесінің нәтижелілігін бағалау әдістемесі. Инновациялық жобалардың сапасын бағалау.

Тақырып 1.4. Сапаны басқарудың ішкі жүйелерінің құрамы және олардың қалыптасуы.

Тақырыпшалар 1.4.

Сапа менеджменті жүйесі кәсіпорынды басқарудың ішкі жүйесі ретінде.

Өнімнің өмірлік циклі және сапа менеджменті жүйесінің негізгі түсініктері.

Кешенді сапа менеджменті (TQM) аясында сапаны басқарудың ішкі жүйелерін қалыптастыру.

Тақырып 1.5. Сапа жүйесін ұйымдастыру, тексеру, іріктеу, бағалау және сертификаттау.

Тақырыпшалар 1.5.

ИСО 9000 халықаралық стандарттары ұйымдардың сапа менеджменті жүйесін құру және дамыту негізі ретінде.

Сапа жүйесін құру бойынша жұмыстарды ұйымдастыру. СМЖ әзірлеу және енгізу.

Сапа жүйесін тексеру.

«Бақылау мен басқарудың статистикалық әдістері» пәні

Тақырып 2.1. Өнім сапасын бақылау мен басқарудың статистикалық әдістері

Тақырыпшалар 2.1.

Статистикалық талдау негіздері.

Сапаны статистикалық бақылау.

Өнім сапасының деңгейін бағалау.

Ишикаваның себеп-салдарлық диаграммасы.

Парето талдауы.

Гистограммалар.

Технологиялық процестерді статистикалық реттеу әдістерімен сапаны басқару.

Технологиялық процестердің сапасын статистикалық реттеудің түрлері мен әдістері.

Баламалы белгі бойынша статистикалық қабылдау бақылауы.

Сандық белгісі бойынша статистикалық қабылдау бақылауы.

«Өнімді стандарттау және сертификаттау» пәні

Тақырып 3.1. Стандарттау негіздері. Стандарттаудың әдіснамалық негіздері.

Тақырыпшалар 3.1.

Стандарттау пәні, міндеттері және құрылымдары.

Дамыған нарықтық қатынастар жағдайында стандарттау және экономикалық жаһандану процестерін тереңдету.

Стандарттаудың әдіснамалық негіздері. Стандарттау теориясы.

Стандарттау теориясында қолданылатын математикалық модельдер мен әдістер.

Стандарттаудағы жіктеу мен кодтаудың негізгі мақсаттары, объектілері мен әдістері.

Стандарттау принциптері мен функциялары.

Тақырып 3.2. Стандарттау құралдары.

Тақырыпшалар 3.2.

Ұлттық стандарттар. Техникалық регламент.

Стандарттау саласындағы құжаттарды қолдану. Стандарттардың түрлері.

Техникалық шарттар.

Тақырып 3.3. Стандарттар жүйесі.

Тақырыпшалар 3.3.

Техникалық реттеу саласындағы заңнамалық және нормативтік актілер жүйесі. Стандарттаудың экономикалық және құқықтық базасы.

Үлгілік техникалық регламенттің құрылымы.

Техникалық регламенттердің сақталуын мемлекеттік бақылау және қадағалау.

Тақырып 3.4. Стандарттаудың экономикалық аспектілері. Экономикалық метрология негіздері.

Тақырыпшалар 3.4.

Өнім сапасын басқарудың экономикалық және ұйымдастырушылық негіздері.

Стандарттаудың экономикалық негіздері.

Метрологияның экономикалық аспектілері.

Сертификаттаудың экономикалық аспектілері

Өнімнің бәсекеге қабілеттілігі мен техникалық-экономикалық деңгейін бағалау.

Тақырып 3.5. Стандарттау саласындағы халықаралық және өңірлік ынтымақтастық.

Тақырыпшалар 3.5.

Стандарттау саласындағы халықаралық ынтымақтастық ұйымы.

Еуропалық экономикалық ынтымақтастық елдерінің аймақтық стандарттау жүйесі.

ЕАЭО елдерінің халықаралық ынтымақтастығы. ЕАЭО-да стандарттауды дамыту бағыттары.

Айналыстағы тауарлардың сапасына, қауіпсіздігіне және тұтынушылардың құқықтарын тиісінше қорғауға кепілдіктерді қамтамасыз ету.

ЕАЭО-ның техникалық заңнамасын іске асыру үшін ТМД елдерінің Стандарттау, метрология және сертификаттау жөніндегі Мемлекетаралық Кеңесінің (МАК) алаңында әзірленетін мемлекетаралық стандарттарды (МЕМСТ) пайдалану.

«Стандарттау және технологиялық процестердің сәйкестігін бағалау» пәні

Тақырып 4.1. Техникалық реттеу

Тақырыпшалар 4. 1. Техникалық реттеу

Техникалық реттеу принциптері.

Техникалық реттеудің құқықтық негізі. Техникалық регламенттер.

Техникалық регламенттердің сақталуын мемлекеттік бақылау (қадағалау).

Сәйкестікті растау саласындағы негізгі ұғымдар. Сәйкестікті растаудың мақсаттары мен принциптері.

Сәйкестікті ерікті растау. Сәйкестікті міндетті растау.

Тақырып 4.2. Метрологияның теориялық негіздері.

Тақырыпшалар 4.2.

Мақсаттары мен зааши метрология.

Физикалық шамалар, олардың жіктелуі.

Өлшеу шкаласы.

Физикалық шама бірліктерінің жүйесі.

Өлшеу сипаттамасы. Өлшеулерді жіктеу.

Өлшеулерді орындау әдістемесі.

Өлшеу құралдары. Өлшеу құралдарын жіктеу.

Эталондар. Өлшеу құралдарының метрологиялық сипаттамалары.

Өлшем бірлігін қамтамасыз етуді реттеу. Өлшем бірлігін қамтамасыз етуді мемлекеттік реттеу нысандары.

Өлшеу құралдарын тексеру. Өлшеу құралдарын калибрлеу.

Стандартты үлгілерді немесе өлшеу құралдарын сынау.

Метрологиялық қамтамасыз ету.

Метрологиялық ұйымдар.

III. Пайдаланылған әдебиеттер тізімі.

Негізгі:

1. Тебекин, А.В. Управление качеством. - М.: Изд. Юрайт, 2011. – 371 с.
2. Ефимов В.В. Средства и методы управления качеством. - М.: КНОРУС, 2010. – 232 с.
3. Гугелев А.В. Стандартизация, метрология и сертификация: конспект лекций. - М.: Высшее образование, 2007.-210 с.
4. Аскаров Е.С. Стандартизация, метрология и сертификация: Учебное пособие. - Алматы: Экономика, 2011, 321 с.
5. Исследование систем управления: Михайлов Л.М., Мишин В. М., Сисюк А.Я. - М.: Издательство «Экзамен», 2009.- 189 с. (Серия «Учебное пособие для вузов»)
6. Леонов О.А., Темасова Г.Н., Шкаруба Н.Ж, Экономика качества, стандартизации и сертификации. – М.: ИНФРА – М. 2014. 251с.
7. Райкова, Е.Ю. Стандартизация, подтверждение соответствия, метрология. М.: учебник, - М.: Издательство Юрайт, 2014. – 349с.
8. Метрология и технические измерения / Э.Г. Миронов, Н.П. Бессонов. - М.: КНОРУС, 2015. - 422 с
9. Крохин В.В. Метрология: Учеб. Пособие для вузов. - М.: Логос, 2001. – 408 с.
10. Лифиц И.М. Основы стандартизации, метрологии, сертификации: Учебник. - М.: Издательство Юрайт, 2000. – 285 с.
11. Экономика качества, стандартизации и сертификации: Учебник. - М.: ИНФРА – М, 2014. - 251 с. + Доп. материалы {Электронный ресурс. Режим доступа <http://www.znanium.com>}- (Высшее образование).

Қосымша:

1. Аскаров Е.С. Управление качеством: учебное пособие. - Алматы: Юрист, 2009, 3-е изд.– 292с.
2. Агарков А.П. Управление качеством: Учебное пособие. - М.: Издательско-торговая корпорация «Дашков и Ко», 2007. – 218 с.
3. Инновационный менеджмент предприятия: учебное пособие для студентов вузов / Базилевич, А.И.; под ред. Б.Я. Горфинкеля. - М.: ЮНИТИ – ДАНА, 2009.- 231 с.
4. Новиков А.М., Новиков Д.А. Методология научного исследования. - М.: Книжный дом, «ЛИБРИКОМ», 2010. – 280 с.

5. Фархутдинов Р.А. Производственный менеджмент: Учебник для вузов. 6-е изд.- СПб.: 2011. -496 с. – (Серия «Учебник для вузов»).

6. Стандарты качества окружающей среды: учеб. пособие/ Н.С. Шевцова и др.; под ред. проф. М.Г. Яковлева. - Минск: Новое знание; М.: ИНФРА – М, 2014. -156. (Высшее образование).

